

شیوه نامه نظام ارزیابی دانشجو

آذر ۱۳۹۶

مقدمه :

تربیت دانش آموختگان متخصص و متعهد از وظایف اساسی دانشگاه های علوم پزشکی است . ارزیابی دانشجویان طی تحصیل با هدف تضمین کیفیت دانش آموختگان و پاسخگویی به جامعه امری اجتناب ناپذیر است . ایجاد انگیزه و تشویق فراگیران به مطالعه و یادگیری و اطمینان از یادگیری آن ها از اهداف نهایی ارزیابی دانشجو است . با توجه به اهمیت بالای فرایند ارزیابی دانشجو در ارائه خدمات آموزشی در یک مؤسسه آموزشی کارآمد ، تدوین شیوه نامه جامع ارزیابی ، یک قدم اساسی در بهره گیری از منافع ارزیابی و ارتقاء هرچه بیشتر آن خواهد بود .

تعاریف

- **دانشکده:** منظور از دانشکده در این شیوه نامه دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی کردستان است.
- **مقطع:** منظور از مقطع تحصیلی منجر به مدرک در دو سطح کارشناسی، کارشناسی ارشد است.
- **رشته تحصیلی:** منظور از رشته تحصیلی در این شیوه نامه، رشته های تحصیلی کارشناسی پرستاری، مامایی و اتاق عمل در مقطع کارشناسی، رشته ها و گرایش های مختلف کارشناسی ارشد پرستاری و مامایی در مقطع کارشناسی ارشد.
- **بلوک:** منظور از بلوک در این شیوه نامه، سه بلوک آموزشی علوم پایه، علوم بالینی و کارورزی برای مقطع کارشناسی و دو بلوک آموزشی و پژوهشی برای مقطع کارشناسی ارشد است.
- **دوره:** منظور از دوره در این شیوه نامه، کل دوره آموزشی هر مقطع تحصیلی است که مشتمل بر چندین بلوک و هر بلوک متشکل از چند ترم تحصیلی است.
- **واحد:** یک واحد درسی تئوری یا عملی در هر نیمسال تحصیلی را شامل می شود.
- **کوریکولوم:** منظور برنامه درسی مدون رشته پرستاری، مامایی و اتاق عمل در مقاطع تحصیلی مختلف است که مصوب بوده و در سایت وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی موجود است.
- **دانشجو:** منظور دانشجویان شاغل به تحصیل در هر یک از مقاطع نامبرده شده است.
- **استاد:** منظور اعضای هیئت علمی و مربیان آموزشی که مسئولیت آموزش تئوری و عملی فراگیران را به عهده داشته و مسئول طراحی سؤالات آزمون و ارزیابی دانشجویان تحت آموزش خود می باشند.
- **ارزیابی آغازین:** منظور ارزیابی است که در ابتدای ورود فراگیران به یک مقطع انجام می شود و هدف از آن جابجایی صحیح دانشجویان خواهد بود.
- **ارزیابی تکوینی:** منظور ارزیابی هایی است که در طول یک ترم تحصیلی و نیز در طی یک بلوک آموزشی انجام می شود و هدف آن ارائه بازخورد به دانشجویان است.

تشکیلات مدیریتی و اجرایی

دفتر توسعه آموزش: ارائه بازخورد و مشاوره به اساتید در مورد کم و کیف آزمون ها ، بر عهده دفتر توسعه آموزش دانشکده می باشد. همچنین توانمند سازی اعضای هیئت علمی در زمینه ارزیابی به واسطه نیاز سنجی از اساتید و نتایج دریافتی حاصل از تحلیل آزمون ها بر عهده این دفتر می باشد .

دایره امتحانات (مرکز آزمون): متشکل از مسئول و کارشناسان دایره امتحانات می باشد که وظیفه آن مرکز برگزاری آزمون ها شامل همکاری با واحد برنامه ریزی در تدوین برنامه زمانی امتحانات میان ترم و پایان ترم ، هماهنگی با بخش های مختلف مشارکت کننده در برگزاری آزمون ها ، هماهنگی با گروه های آموزشی داخل و خارج از دانشکده ، دریافت و چاپ دفترچه آزمون و پاسخنامه ها ، تعیین و مهیا سازی محل آزمون ، برنامه ریزی و اجرای آزمون ، جمع آوری ، تصحیح نرم افزاری پاسخ نامه ها و اعلام نتایج آزمون و حفظ امنیت آزمون و همچنین رسیدگی به درخواست های دانشجویان و تخلفات احتمالی است . دایره امتحانات دستورالعملی مدون برای چگونگی عملکرد مراقبان آزمون دارد .

گروه آموزشی و استاد درس: مدیر گروه آموزشی یا نماینده ایشان مسئول هماهنگی و نظم بخشی به آزمون هایی است که واحد درسی مربوطه در آن گروه ارائه گردیده است . استاد ارائه دهنده درس مسئولیت طراحی سؤالات آزمون (در آزمون های کتبی) و ارسال به موقع آنها به دایره امتحانات را بر عهده دارد . همچنین استاد ارائه دهنده درس موظف است در زمان آزمون مربوطه در محل برگزاری آزمون حضور داشته و پس از دریافت نتایج تصحیح اوراق از دایره امتحانات ، نمره نهایی را در موعد مقرر در سایت سما وارد نماید . در آزمون های تکوینی استاد ارائه دهنده درس لازم است پس از برگزاری آزمون بازخورد به موقع به دانشجویان ارائه نماید . لازم است اساتید درس به تشکیل " بانک جامع سؤالات " پرداخته و به محض دریافت بازخورد تحلیل سؤالات آزمون از سوی مرکز آزمون دانشکده به بازبینی سؤالات دارای نقص بپردازند تا بتدریج بانک سؤالات در بردارنده سؤالات استاندارد باشد . مسئولیت تصحیح آزمون های کتبی غیر چند گزینه ای بر عهده استاد مربوطه آن درس می باشد و از آنجا که این آزمون ها از طریق نرم افزارهای موجود قابل تحلیل نیستند استاد ارائه دهنده درس موظف است بر اساس نتایج حاصل از تصحیح اوراق آزمون تعدیلات لازم را جهت بهبود وضع سؤالات به کار ببندد بدیهی است توانمند سازی اساتید در حوزه چگونگی تحلیل این سؤالات از وظایف دفتر توسعه آموزش دانشگاه می باشد .

کمیته آزمون: متشکل از معاون آموزشی دانشکده ، مدیران گروه های آموزشی یا نمایندگان ایشان ، مسئول EDO دانشکده و اعضای هیئت علمی آشنا به اصول سنجش و ارزیابی دانشجو هستند . کمیته آزمون وظیفه نظارت بر ارزیابی دانشجو از جمله تدوین و تصویب شیوه نامه های مرتبط به ارزیابی دانشجو ، طراحی سیستم ارزیابی دانشجو ، نظارت بر اجرای آن و تضمین کیفیت آزمون ها در دانشکده پرستاری و مامایی را بعهده دارد.

اصول اجرایی در آزمون ها

۱. در طرح درس های ارائه شده به دانشجویان از سوی استاد ، لازم است در بخش ارزیابی به طور دقیق بر نوع و نحوه ارزیابی ، زمان و مکان آزمون ها ، انواع تکوینی و پایانی ارزیابی ، جدول اهداف درس برای آزمون (جدول بلوپرینت) و منابع درسی مورد استفاده در طراحی آزمون تأکید گردد .
۲. گروه های آموزشی در زمینه ارزیابی دانشجویان مؤظف به تبعیت از شیوه نامه جامع ارزیابی دانشجویی دانشجوی دانشکده هستند و در صورتیکه امکان اجرای بخشی از آن فراهم نباشد و یا گروه آموزشی به هر دلیلی خواهان ایجاد تغییر در این شیوه نامه باشد لازم است درخواست خویش را از طریق مدیر گروه مربوطه در شورای آموزشی دانشکده مطرح نماید تا تصمیمات لازم اتخاذ گردد .
۳. اساتید لازم است نتایج آزمون را به موقع و بر اساس جدول زمان بندی اعلام شده از سوی اداره آموزش اعلام نماید .
۴. در زمان اعلام نتایج آزمون روند اعتراض به نتایج از طریق سایت سما امکان پذیر می باشد .
۵. دانشجو می تواند از طریق ارائه درخواست به استاد مربوطه به نتایج آزمون (اعم از کتبی و غیر کتبی) اعتراض نماید و استاد لازم است به این اعتراض رسیدگی نموده و نتایج رسیدگی را به اطلاع دانشجو برساند .
۶. دانشجویان از طریق نماینده دوره خویش می توانند به نحوه برگزاری و نتایج یک آزمون با ارائه درخواست به مدیر گروه مربوطه در دانشکده اعتراض نمایند و مدیر گروه لازم است به این اعتراض رسیدگی نموده و نتایج رسیدگی را به اطلاع دانشجویان برساند . در صورتی که دانشجویان از نتایج رسیدگی قانع نشوند می توانند درخواست بررسی موضوع را به معاونت آموزشی دانشکده برای طرح در شورا (بر حسب مورد) ارائه نموده تا تصمیمات لازم اتخاذ شود .
۷. اداره آموزش دانشکده لازم است در زمان انتخاب واحد دانشجویان ، برنامه زمانی و مکانی آزمون ها را برای اطلاع دانشجویان ارائه نمایند تا دانشجویان بتوانند با آگاهی از زمان برگزاری آزمون ها ، واحدهای درسی خویش را انتخاب نمایند .
۸. هر آزمون دارای راهنمای آزمونی می باشد که در امتحان های کتبی همراه دفترچه آزمون و در آزمون های عملی علوم پایه ، آسکی و بالینی در محل مناسب نصب و پیش از آزمون به رؤیت دانشجویان مربوطه برسد .
۹. تخلف دانشجویان در جلسات آزمون صورت جلسه شده و به معاونت آموزشی دانشکده ارسال می گردد تا بر طبق آئین نامه تخلفات آموزشی اقدام لازم صورت گیرد .

ارزیابی دانشجو در مقطع کارشناسی

رشته پرستاری و مامایی

بلوک علوم پایه : نیمسال تحصیلی ۱-۲ شامل دروس ایمنولوژی ، میکروب شناسی ، فارماکولوژی ، انگل شناسی ، فیزیولوژی ، آناتومی ، بیوشیمی ، سیستم های اطلاع رسانی پزشکی ، فناوری اطلاعات ، و دروس عمومی ، اصول و فنون و

بلوک علوم بالینی : نیمسال تحصیلی ۳-۶ شامل کلیه دروس اختصاصی پرستاری ، مامایی و اتاق عمل به همراه کارآموزی

بلوک کارورزی : نیمسال تحصیلی ۷-۸ شامل کارورزی در کلیه بخش ها و عرصه های بالینی مرتبط

ارزیابی تکوینی

۱- ارزیابی تکوینی تئوری : ارزیابی تکوینی تئوری برای هر واحد درسی به صورت آزمونهای کلاسی تئوری (در انواع مختلف) و در طول ترم تحصیلی انجام خواهد شد و بر اساس آن بازخورد لازم به دانشجویان ارائه می شود .

تبصره اساتید در طرح درس خود به ازای هر درس تئوری ، یک آزمون میان ترم کتبی در نظر گرفته و حداکثر تا ۴۰٪ نمره نهایی دانشجو را به آن اختصاص دهند .

۲- ارزیابی تکوینی بالینی : در هر بلوک متناسب با اهداف و نوع فعالیتهای آن و با استفاده از انواع آزمونهای عملکردی و لاگ بوک صورت می گیرد و بازخورد به دانشجویان ارائه می شود .

۳- ارزیابی تکوینی بالینی بلوک علوم بالینی و کارورزی : با استفاده از انواع آزمونهای عملکردی ، پورت فولیو و لاگ بوک بر حسب شرایط و با تشخیص استاد مربوطه انجام شود .

تبصره ۱- طراحی ابزار ارزیابی هر یک از این روشها به واسطه همکاری میان گروه آموزشی مربوطه و دفتر توسعه آموزش دانشکده صورت می گیرد .

تبصره ۲- ابزارهای ارزیابی برای هر واحد کارآموزی اختصاصی آن واحد بوده و متناسب با اهداف آموزشی تنظیم و طراحی می شود و در آنها به ارزیابی جنبه های حرفه ای گری و فراتوانمندیهای شناختی نیز توجه می شود .
در پایان هر بخش بالینی ، اساتید مربوطه از دانشجویان ارزیابی عملی به عمل می آورند .

ارزیابی تراکمی

۱-۲ ارزیابی تراکمی تئوری : آزمون های کتبی پایان ترم برای هر درس

تبصره مسئولیت بررسی استاندارد بودن آزمون پایان ترم و آنالیز نتایج به عهده کمیته آزمون دانشکده خواهد بود .

۲- ارزیابی تراکمی بالینی : برگزاری آزمون عملی ، در انتهای کارآموزی و کارورزی و تکمیل لاگ بوک در بلوک علوم بالینی ضروری می باشد . تکمیل لاگ بوک در کارآموزی ها ، شرط ورود به کارورزی می باشد .

در پایان ترم هشتم رشته های پرستاری و مامایی در مقطع کارشناسی ارزیابی تئوری و عملی فینال برگزار می شود و شرط فارغ التحصیل شدن دانشجو کسب حد نصاب حداقل ۶۰٪ نمره می باشد .

تبصره ۱ - مسئولیت طراحی ایستگاه های آزمون آسکی ، چک لیست نمره دهی ، راهنمای آزمون گر و دانشجو و غیره به عهده تیم آموزشی گروه مربوطه و با نظارت کمیته آزمون دانشکده و مشاوره دفتر توسعه آموزش دانشکده خواهد بود .

تبصره ۲ - تعیین حداقل نمره قبولی در آزمون آسکی و در هر ایستگاه ، به عهده تیم آموزشی مربوطه با مشاوره دفتر پایش و دفتر توسعه دانشکده بوده و برای دانشجویانی که نمره قبولی را اخذ نمی کنند در زمان مشخص شده ارزیابی مجدد انجام می گیرد .

تبصره ۳ - لازم است تیم آموزشی گروه مربوطه با همکاری دفتر توسعه آموزش ، بتدریج دانشجویان را با چگونگی برگزاری آزمون آسکی و قوانین آن آشنا کند .

تبصره ۴ - نوع و تعداد پروسیجرهای بالینی و سطح استاندارد عملکرد برای هر پروسیجر در لاگ بوک توسط گروه آموزشی و در بخش های جداگانه تعیین می شود .

تبصره ۵ - برای ارزیابی لاگ بوک ، یک سطح حداقلی و یک سطح مطلوب برای دانشجویان در نظر گرفته می شود . سطح حداقلی شرط لازم برای ورود به بلوک کارورزی و سطح مطلوب شرط لازم برای فارغ التحصیلی می باشد تا دانشجویانی که ضعیف هستند در دوره کارورزی تلاش بیشتری کرده و سطح توانمندیهای خود را بالا ببرند .

تبصره ۶ - مسئولیت تصمیم گیری راجع به چگونگی بررسی و نمره دهی لاگ بوک ، نگهداری و مدیریت آن در طول بلوک و طراحی آن به عهده گروه آموزشی مربوطه خواهد بود .

ارزیابی دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد

کلیه گرایش های رشته های پرستاری (پرستاری داخلی جراحی و پرستاری ویژه) و رشته مامایی

بلوک آموزشی : نیمسال تحصیلی ۳-۱ شامل کلیه واحدهای اختصاص همراه با کارورزی

بلوک پژوهشی : نیمسال تحصیلی ۴-۶ شامل پایان نامه

ارزیابی آغازین : رفتار ورودی مورد انتظار دانشجو در هر درس و در قالب پرسشنامه رفتار ورودی بررسی می شود و در صورت نیاز به ویرایش توسط استاد مربوطه بازخورد داده می شود .

ارزیابی تکوینی

- ۱- ارزیابی تکوینی تئوری:** ارزیابی تکوینی تئوری برای هر درس به صورت آزمون های کلاسی تئوری (در انواع مختلف) و در طول هر ترم تحصیلی برای واحدهای تئوری انجام خواهد شد و به منظور ارائه بازخورد به دانشجو انجام خواهد شد.
- تبصره ۱-** اساتید می توانند طرح درس خود را طوری طراحی کنند که تکلیف و پروژه ها جایگزین آزمونهای تکوینی شوند. به شرط آنکه دانشجو بطور دقیق از ساختار و چگونگی این گونه ارزیابی آگاهی یافته باشد.
- تبصره ۲ -** بازخورد مناسب از نتایج آزمون در یک جلسه مشورتی به دانشجو داده شده و در مورد نقاط قوت و نقاط قابل بهبود راهنمایی شود.

ارزیابی تکوینی بالینی

ارزیابی تکوینی بالینی: هر گروه لازم است نوع ارزیابی خود را به تصویب گروه رسانده و به کمیته آزمون اعلام نماید. لازم است برای ارزیابی بالینی دانشجویان در بلوک آموزشی متناسب با هر گرایش و رشته و مطابق با اهداف آموزشی آن، از روشهای مختلف ارزیابی عملکرد از جمله MSF, mini CEX, DOPS, پورت فولیو و لاگ بوک استفاده شود و بازخورد مناسب به دانشجویان داده شود.

تبصره ۱- مسئولیت طراحی ابزار ارزیابی هر یک از این روش ها به عهده گروه آموزشی مربوطه با همکاری دفتر توسعه آموزش دانشکده خواهد بود.

تبصره ۲- ابزارهای ارزیابی برای هر واحد کارآموزی باید اختصاصی آن واحد و آن رشته و گرایش بوده و با تأکید بر پرورش مهارتهای بالینی پیچیده و فراتوانمندیهای شناختی باشد.

ارزیابی تراکمی

ارزیابی تراکمی تئوری: آزمون کتبی پایان ترم برای هر درس

تبصره ۱- اساتید می توانند پروژه ها و تکالیف درسی را جایگزین آزمون کتبی پایان ترم نمایند مشروط بر اینکه سطح تکالیف متناسب با انتظارات یادگیری از دانشجویان ارشد و در راستای اهداف آموزشی بوده و روش ارزیابی عینی برای آنها در نظر گرفته باشند .

تبصره ۲- به منظور تضمین کیفیت آزمون ها ضروری است سؤالات هر آزمون قبل از اجرا توسط کمیته منتخب مرور و اصلاح گردد . مسئولیت بررسی استاندارد بودن سؤالات آزمون هر درس و آنالیز نتایج به عهده گروه آموزشی مربوطه و با همکاری دفتر توسعه آموزش دانشکده خواهد بود .

تبصره ۳- آزمون ها باید ترکیبی از سؤالات چهار جوابی و تشریحی باشد . وظیفه تصحیح سؤالات تشریحی بر عهده اساتید مربوطه آن گروه آموزشی است .

تبصره ۴- ارزیابی تراکمی دوره پژوهشی مربوط به پایان نامه و مطابق با دستور العملهای موجود می باشد .

ارزیابی تراکمی بالینی

ارزیابی تراکمی بالینی: تکمیل لاگ بوک و پورت فولیو بالینی در بلوک آموزشی

تبصره ۱- ارزیابی تراکمی کارورزی دانشجویان ارشد باید مبتنی بر لاگ بوک و یا پورت فولیو باشد. لازم است در لاگ بوک و پورت فولیو متناسب با گرایش و اهداف اختصاصی آن، فعالیتهای یادگیری سطح بالا تعریف شده و به ابعاد مختلف فراتوانمندیهای شناختی نیز در آن پرداخته شده باشد. تعیین تعداد و نوع این فعالیتهای یادگیری و سطح استاندارد عملکرد برای هر یک از آنها باید توسط گروه آموزشی مربوطه صورت گیرد.

تبصره ۲- لازم است برای ارزیابی لاگ بوک، یک سطح حداقلی و یک سطح مطلوب برای دانشجویان در نظر گرفته شود. سطح حداقلی شرط لازم برای ورود به بلوک پژوهشی و تأیید عنوان و سطح مطلوب شرط لازم برای فارغ التحصیلی باشد تا دانشجویانی که به سطح توانمندیهای مورد نظر برای مقطع ارشد نرسیده اند تا قبل از دفاع نهایی، ضعف های خود را جبران نموده و لاگ بوک خود را به حد مطلوب برسانند.

تبصره ۳- لازم است حتماً نسخه ای از نتایج ارزیابی ۳۶۰ درجه در کارورزیهای مختلف مبتنی بر نظرات افراد گوناگون مانند بیماران، پرستاران، سوپروایزرها و مدیران پرستاری، همپایان و اساتید در پورت فولیو (در صورت استفاده) وجود داشته باشد.

تبصره ۴- مسئولیت تصمیم گیری راجع به چگونگی بررسی و نمره دهی لاگ بوک و پورت فولیو، نگهداری و مدیریت آن در طول بلوک و طراحی آن به عهده گروه آموزشی خواهد بود.